

Notatka informacyjna

o polsko-argentyńskich stosunkach gospodarczych

1. Informacje ogólne

- powierzchnia – 2.780.000 km² (ósmie największe państwo świata),
- ludność – 43,4 mln (2015),
- stolica – Buenos Aires (2,89 mln mieszkańców, 13,5 mln w strefie metropolitarnej), pozostałe największe miasta: Cordoba (1,5 mln), Rosario (1,3 mln), Mendoza (917 tys.),
- system polityczny – republika federalna (23 prowincje + Buenos Aires jako miasto autonomiczne),
- prezydent – Mauricio Macri (sprawuje urząd od 10 grudnia 2015 r., reprezentant opcji centro-prawicowej, pierwszy od 1916 r. prezydent Argentyny niewywodzący się z tradycji peronizmu ani socjaldemokracji – jego zwycięstwo oznacza koniec 12-letnich rządów dynastii Kirchnerów, a zarazem koniec epoki populizmu),
- PKB (nominalny, 2015) – 578,7 mld USD,
- PKB (PPP, 2015) – 964,3 mld USD,
- PKB per capita (nominalny, 2015) - 13,438 USD,
- PKB per capita (PPP, 2015) – 22,375 USD,
- wzrost gospodarczy: +0,4 % (2015), 0,5 % (2014), +2,9 % (2013), +0,9 % (2012)
- Human Development Index – bardzo wysoki,
- inflacja – 27,6 % (oficjalne dane, 2015), ok. 28,8 -40 % według niezależnych agencji consultingowych,
- bezrobocie – 7,7 % (2015),
- stopień urbanizacji społeczeństwa – 92%,
- wartość eksportu – 65,9 mld USD (2015),
- główni partnerzy w eksporcie w 2015 r. – Brazylia (20,5 %), Chiny (6,6 %), USA (5,7 %), Chile (4,2 %),
- główne produkty w eksporcie – soja i produkty pochodne (24,9%), pojazdy samochodowe i ich części (13,7%), zboża (kukurydza i pszenica, 10,8%), chemikalia, paliwa kopalniane, stal i aluminium (3,4%), urządzenia elektryczne, złoto (2,6%), wołowina, etc.
- wartość importu – 60,5 mld USD (2015),
- główni partnerzy w imporcie w 2015 r. – Brazylia (21,1 %), Chiny (16,2 %), USA (13,8 %), Niemcy (5,4 %), Boliwia (4,2 %),
- główne produkty w imporcie – dobra kapitałowe, produkty pół przetworzone, paliwa, części samochodowe, samochody dostawcze, sprzęt rolniczy,
- główne gałęzie przemysłu – przetwórstwo rolno-spożywcze, motoryzacja, petrochemia, biopaliwa (diodiesel), farmaceutyki, sprzęt rolniczy, sprzęt AGD, górnictwo (głównie w prowincji San Juan),
- rolnictwo – Argentyna jest jednym z największych światowych producentów płodów rolnych, pozostając w czołówce eksporterów wołowiny, cytrusów, winogron, miodu, kukurydzy, soi, nasion słonecznika, pszenicy i yerba mate (ostrokrzewu paragwajskiego),
- bogactwa naturalne – ropa naftowa, gaz i ropa z łupków (z odkrytego w 2010 r. pola naftowego Vaca Muerta; dzięki w/w odkryciu Argentyna posiada obecnie drugie pod względem wielkości światowe złoża niekonwencjonalnej ropy), borany, miedź, ołów, magnez, wolfram, cynk, złoto, srebro, uran,
- energy mix – gaz ziemny (51%), energia wodna (28%), ropa naftowa (12%), energia atomowa (7%),

2. Baza traktatowa

W stosunkach gospodarczych obowiązują następujące umowy i porozumienia:

- Porozumienie międzyrządowe z dnia 28 grudnia 1950 r. w sprawie wyeliminowania podwójnego opodatkowania w transporcie morskim,
- Umowa o współpracy w dziedzinie górnictwa z dnia 2 października 1982 r.,
- Umowa o popieraniu i wzajemnej ochronie inwestycji z dnia 31 lipca 1991 r.¹

3. Ogólna charakterystyka sytuacji gospodarczej Argentyny

Według raportu M. Funduszu Walutowego z dnia 15 lipca 2015 roku, w latach 2015 – 2016 w gospodarce argentyńskiej nadal będzie panować zastój, głównie z powodu "trwałego spadku cen surowców" oraz globalnego spowolnienia tempa wzrostu PKB w regionie (prognozy wzrostu dla Ameryki Łacińskiej i Karaibów, zostały po raz kolejny skorygowane w dół, do 0,5%, co oznacza spowolnienie wzrostu piąty rok z rzędu"). Dokument podkreśla, że region musi stawić czoła kilku zagrożeniom, spośród których najgroźniejszym jawi się spowolnienie gospodarki Chin.

Oceniając sytuację gospodarczą w regionie należy podkreślić spadek obrotów handlowych Argentyny z jej największym partnerem gospodarczym, Brazylią. W 2015 r. obroty handlowe pomiędzy obydwooma krajami - w porównaniu z rokiem poprzednim - spadły o 18,8%. Rok 2015 był z pewnością bardzo trudnym rokiem dla obu krajów. Kryzys gospodarczy i polityczny w Brazylii, spadek PKB o 3,5% i słabe perspektywy na przyszłość mają bezpośredni wpływ na Argentynę, która połowę eksportu kieruje do tego kraju.

Wybory prezydenckie – nowa odsłona

Centroprawicowy Mauricio Macri i kandydat obozu rządzącego Daniel Scioli zmierzyli się 22 listopada 2015 roku w pierwszej w historii Argentyny drugiej turze wyborów prezydenckich (do zwycięstwa w pierwszej turze konieczne jest zdobycie 45 proc. wszystkich głosów lub 40% poparcia wyborców wraz z co najmniej 10 punktami procentowymi przewagi nad najbliższym rywalem). Namaszczony przez ustępującą prezydent, Cristinę Fernandez de Kirchner, Daniel Scioli otrzymał 48,60 głosów a Mauricio Macri 51,60 %. Ostatnie wybory prezydenckie zakończyły epokę populizmu w Argentynie. Nowym prezydentem Argentyny został przywódca opozycji, dotychczasowy burmistrz Buenos Aires Mauricio Macri, zdobywając 51,6% głosów.

Jego zwycięstwo to koniec 12-letnich rządów dynastii rodziny Kirchnerów.

Po zwycięskich wyborach głównym celem nowego rządu była zmiana „image” Argentyny z kraju zamkniętego i ogarniętego populizmem na kraj otwarty i szukający nowych kontaktów ze światem.

Doskonałą okazję ku temu stworzyło na początku 2016 roku Światowe Forum w Davos, w którym Argentyna uczestniczyła po raz pierwszy od 12 lat. Nowy Minister ds. Gospodarczych i Finansów Argentyny Alfonso Prat-Gay podkreślił: „jedziemy do Davos, żeby przypomnieć światu, że Argentyna istnieje”.

Podczas spotkania z zagranicznymi dziennikarzami powiedział: "celem Argentyny w Davos jest przypomnienie światu, że istniejemy. Poprzedni rząd otoczył się krajami takimi, jak Wenezuela, Iran i Rosja, z którymi nie było historycznych więzi, a oddalił się od reszty świata, głównie najbliższych przyjaciół Argentyny, jakimi są Francja, Włochy, Hiszpania i Stany Zjednoczone".

¹ Do połowy 2011 roku strona argentyńska nie zamierzała podpisywać nowych umów w sprawie ochrony inwestycji, ani renegocjować obecnie obowiązujących z uwagi na dokonywaną przez MSZ Argentyny rewizję zawartych dotychczas umów i zapowiadane wprowadzenie nowych zasad ich podpisywania. Sytuację argumentowano zmianą uwarunkowań ekonomicznych w Argentynie i na świecie.

4. Polska – argentyńska wymiana handlowa

Argentyna jest tradycyjnie jednym z głównych partnerów handlowych Polski na kontynencie Ameryki Łacińskiej. Pod względem wartości wzajemnej wymiany handlowej, plasuje się tradycyjnie na drugim miejscu (po Brazylii).

Przez wiele lat główną pozycją w eksporcie do Argentyny był węgiel. Od II-jej połowy lat 90-tych do 2008 roku dominowały w nim wyroby stalowe, maszyny i urządzenia dla górnictwa, urządzenia młynskie, obrabiarki (w tym obrabiarki ciężkie dla kolejnictwa), maszyny rolnicze, maszyny włókiennicze i budowlane, art. gospodarstwa domowego, meble itp. W tym czasie rozwinął się również eksport samolotów rolniczych, wózków elektrycznych Melex, mebli, odkurzaczy, produktów chemicznych, zespołów prądotwórczych, elektrod węglowych, papieru i artykułów spożywczych. Od roku 2009 struktura eksportu uległa zmianie: spadał udział wyrobów stalowych, maszyn i urządzeń, stawał się też coraz bardziej rozdrobniony. Niewielkim zmianom uległ natomiast import, gdzie tradycyjnie od kilku lat najważniejszą pozycję stanowią pasze (makuchy sojowe) – od 75 do 85 %, a na pozostałą wartość składają się ryby mrożone, owoce (cytrusy, jabłka, gruszek, orzeszki ziemne, winogrona) oraz śladowe ilości wina.

Odnotowywane dotychczasowe problemy w kontaktach z tym krajem tj. silny interwencjonizm państwowy, skomplikowana i trudna sytuacja finansowa, protekcyjnistyczne bariery taryfowe i pozataryfowe, brak dostępu do zagranicznych kredytów, występujące ograniczenia dewizowe, dług zagraniczny, wysoka inflacja nie sprzyjały rozwojowi naszych stosunków gospodarczych.

Od 2012 roku administracja lokalna wprowadzała specjalne procedury utrudniające import towarów. Do głównych czynników utrudniających wymianę handlową z Argentyną w 2015 roku należały przede wszystkim procedury administracyjne powodujące spowalnianie udzielania pozwoleń na licencje nieautomatyczne na sprowadzane towary, ograniczenia dewizowe dla miejscowych importerów, protekcyjizm rynku.

Organ Apelacyjny Światowej Organizacji Handlu (WTO) oprotował te bezprawne procedury i podkreślił, że praktyki nałożone przez władze argentyńskie warunkujące import towarów do kraju są niezgodne z zasadami WTO. Argentyna wprowadziła w/w ograniczenia w ramach swojej, tak zwanej, polityki "zarządzania handlem", której celem było zastąpienie importu produkcją lokalną. Zastosowanie przedmiotowych środków doprowadziło do poważnego wyhamowania importu produktów unijnych do Argentyny i miało niekorzystny wpływ na działalność firm zagranicznych w tym kraju, wywołując międzynarodową reakcję.

W 2015 roku odnotowaliśmy ujemne saldo w wymianie handlowej pomiędzy Polską i Argentyną, które wyniosło - 557,6 mln USD. Niemniej jednak, od końca 2015 roku nowy rząd (w Argentynie funkcjonuje system prezydencki) rozpoczął wprowadzanie szybkich reform uzdrawiających gospodarkę Argentyny oraz ułatwiających kontakt z zagranicą.

Najważniejszym przedmiotem eksportu Polski do Argentyny są urządzenia dla górnictwa węgla kamiennego. Górnictwo jest jednym z głównych sektorów gospodarki Argentyny obejmującego, oprócz wspomnianego węgla kamiennego, również takie minerały jak miedź, złoto, srebro, molibden, uran a ostatnio także lit. Otwieranie się Argentyny na kontakty z Unią Europejską (od końca 2015 r.), daje nadzieję również dla firm z sektora górniczego

Wartość obrotów handlowych w latach 2012 – 2016 (I-VIII) w mln USD

	2012	2013	2014	2015	dynamika 2015/ 2014	2016 (I-VIII)	dynamika I-VIII 2016/I-VIII 2015
Obroty	1 026,3	948,7	936,0	743,9	-21 %	555,3	+7%
Eksport	114,9	143,6	123,2	93,1	-24 %	50,7	- 27 %
Import	906,3	805,1	812,8	650,7	-20 %	504,6	+12 %
Saldo	-791,3	-661,4	-687,9	-557,6	X	-453,8	X

Główne produkty w polskim eksporcie w okresie I-VIII 2016 r.:

- części/ akcesoria samochodowe (koła kierownicy, części nadwozi, hamulce, poduszki powietrzne, – 15,2 %,
- leki – 12 %,
- turbiny gazowe – 8,5 %,
- części klimatyzatorów – 8,3 %,
- koła kierownicy – 7,6 %,
- papier samokopiujący – 6,2 %,
- części mebli do siedzenia – 4,5 %,
- elektrody węglowe – 4,4 %,
- sprzęt AGD (zmywarki do naczyń) – 2,8 %,
- opony pneumatyczne – 2,5 %,
- kamienie młynarskie,

Główne produkty w polskim eksporcie w 2015 r.:

- sprzęt górniczy – 19,7%,
- leki – 8,4%,
- szyny kolejowe – 5,9%,
- części mebli do siedzenia – 4,8%,
- części klimatyzatorów – 4%,
- elektrody węglowe – 2,8%,
- turbiny gazowe,
- papier samokopiujący,
- kable światłowodowe,
- lampy halogenowe,

Główne produkty w polskim eksporcie w 2014 r.:

- urządzenia mechaniczne (sprzęt górniczy) – 10,7%,
- urządzenia dźwigowe i ich części – 15,5 %,
- maszyny górnicze (wrębiarki do węgla, pasy przenośnikowe, maszyny do wierceń) – 11,5%,
- leki – 8,4 %
- nawozy mineralne – 7,1 %,
- części/ akcesoria samochodowe (lampy halogenowe, poduszki powietrzne, opony pneumatyczne) – 5,6
- lampy halogenowe – 4,2 %,
- części mebli do siedzenia – 3,2 %,
- elektrody węglowe – 2,8 %,
- siarka, tworzywa sztuczne, turbiny gazowe,

Główne produkty w polskim imporcie w okresie I-VIII 2016 r.:

- makuchy sojowe (pasza dla zwierząt) – 80,1 %,
- orzeszki ziemne – 6,5 %,
- kukurydza – 5,3 %
- filety morskiczka – 1,5 %,
- tytoń,
- otręby,
- kopra,

Główne produkty w polskim imporcie w 2015 r.:

- makuchy sojowe (pasza dla zwierząt) – 80,0 %,
- orzeszki ziemne – 5,7%,
- cytryny – 3,6%,
- kukurydza,
- morskczuki,
- tytoń,
- żelazostopy,
- kopra,

Główne produkty w imporcie w 2014 r.:

- makuchy sojowe (pasza dla zwierząt) – 83,5 %,
- orzeszki ziemne – 5 %,
- kukurydza -2,9 %,
- cytryny – 2,4 %,
- ryby (morskczuk, filety rybne), tytoń, herbaty, wina, gruszki, wełna,

5. Współpraca inwestycyjna

Obecnie w Polsce istnieje jedynie jedna spółka z kapitałem argentyńskim:

- **Labin Polska Sp. z o.o.** – firma z siedzibą w Rosario w Argentynie, z ponad 50-letnim doświadczeniem na rynku opieki zdrowotnej. W maju 2009 r. spółka uruchomiła swój oddział w Warszawie (pierwszy oddział w Unii Europejskiej),
- firma **Stein S.A.** która zainwestowała w naszym kraju kilkanaście mln USD w produkcję izolacji do drutów ze specjalnych stopów. W 2007 roku fabryka została sprzedana (danych nabywcy nie udostępniono). Zakład znajdował się w Goleniowie pod Szczecinem.

W Argentynie, jak dotychczas zainwestowały trzy polskie firmy

- **INGLOT Cosmetics** (<http://www.inglotcosmetics.com.ar/>),
- **FM GROUP** Polska z Wrocławia – spółka z branży kosmetyków szybko zbywalnych – niestety firma pomimo planów dotyczących wprowadzenia nowych produktów, takich jak kremy lecznicze do aptek, czy uruchomienia na miejscu zakładu produkcyjnego ze względu na stosowane przez lokalną administrację obostrzenia w imporcie, zrezygnowała w drugiej połowie 2013 roku ze swojej działalności w Argentynie.
- **LUG Light Factory** z Gorzowa Wielkopolskiego (producent specjalistycznych, ledowych opraw oświetleniowych – *więcej info w punkcie poniżej*)

Niemniej jednak, rysują się plany wspólnych inwestycji:

- firm: **AIRON** (turbiny eoliczne), **Bioelektra** (recykling/ odzysk odpadów komunalnych) oraz **LUG**, których prezesi spotkali w lipcu 2016 r. w Berlinie z przebywającym z wizytą oficjalną w wybranych europejskich krajach Prezydentem Argentyny, Mauricio Macri (sprawującym urząd od 10 grudnia 2015 r., reprezentant opcji centro-prawicowej, pierwszy od 1916 r. prezydent Argentyny niewywodzący się z tradycji peronizmu – jego zwycięstwo oznacza koniec 12-letnich rządów dynastii Kirchnerów, a zarazem koniec epoki populizmu) oraz z Gubernatorem argentyńskiego stanu Misiones, Hugo Passalacqua. Tematem rozmów były plany polskich firm realizacji wartej 100 mln euro inwestycji w Parku Przemysłowym w mieście Posada (stan Misiones). Pionierem projektu jest gorzowska spółka LUG S.A., która jako pierwsza weszła na miejscowy rynek, tworząc *joint venture* z miejscowym partnerem, przedsiębiorstwem Adler Argentina S.A. w marcu 2016 r.

oraz ponadto,

- wspólnej inwestycji firmy **Kross Poland** z miejscową firmą „Justdistribution” w zakresie montażu rowerów w Argentynie.
- inwestycji w sektorze kosmetyków i mebli przez dwie polskie firmy,
- inwestycji firmy **Pronar** (maszyny rolnicze).

6. Perspektywy współpracy handlowej i gospodarczej.

a/ Górnictwo węgla kamiennego

Współpraca polsko-argentyńska w zakresie górnictwa oraz rosnące w Argentynie nakłady inwestycyjne w tym sektorze budzą zainteresowanie coraz większej grupy polskich spółek. Polska podpisała w 1982 roku **Umowę między Rządem PRL a Rządem Republiki Argentyny o współpracy w dziedzinie górnictwa. Umowa weszła w życie w 1986 roku.** Główną polską firmą działającą w wydobywaniu węgla kamiennego jest przedsiębiorstwo KOPEX.

Mimo występującego aktualnie kryzysu i generalnie dekonunktury w przemyśle wydobywczym, duże szanse eksportowe dla firm z Polski istnieją właśnie w tym sektorze. Dzisiaj nie tylko w Argentynie, ale i w całej Ameryce Łacińskiej, inwestuje się w górnictwo. 27% światowego budżetu górniczego skoncentrowało się właśnie w Ameryce Łacińskiej. Erupcja inwestycji w Ameryce Łacińskiej umożliwiła Argentynie zdynamizowanie jej własnego sektora górniczego w ostatnim dziesięcioleciu. Było to możliwe dzięki dwóm czynnikom: wielkiemu bogactwu geologicznemu kraju oraz wprowadzeniu w życie nowych ram prawnych w postaci Ustawy dotyczącej Promocji Górniczej stwarzającej narzędzia do zreformowania tego sektora.

Najbardziej widoczną polską firmą na rynku Argentyny jest Grupa KOPEX/ Zakłady Mechaniczne Bumar-Łabędy S.A., realizująca aktualnie umowy dla kopalni Rio Turbio o wartości około 80 milionów USD.

17 grudnia 2013 r. w Rio Turbio nastąpiło podpisanie dwóch kolejnych kontraktów pomiędzy Yacimiento Carbonifero Rio Turbio oraz Bumarem Łabędy SA dotyczących:

- Dostawy jednego kompletnego zmechanizowanego kompleksu ścianowego wraz z częściami zamiennymi, urządzeniami odstawy oraz szkoleniem i nadzorem technicznym, na kwotę ponad 32,5 mln EUR.
- Dostawy dwóch kompletnych kombajnów chodnikowych KTW-200/1 wraz z pozostałym wyposażeniem, w tym podajników, systemu przenośników taśmowych, zasilania elektrycznego, automatyki i monitoringu, na kwotę ponad 19,5 mln EUR.

Kontrakty realizowane są na podstawie **Umowy między Rządem RP a Argentyną o współpracy w dziedzinie górnictwa**, co daje polskim firmom ogromną przewagę względem zagranicznej konkurencji. Z informacji posiadanych przez WPHI oraz zainteresowania polską ofertą w zakresie wydobywania węgla wynika, że ten sektor ma duże szanse dla polskich firm. Potrzeby kopalni są ogromne i właśnie tam upatrujemy największe szanse dla polskich firm.

W związku z rozwojem aktywności górniczej regionu Santa Cruz oraz budową zakładu energetycznego na bazie węgla wydobywanego w Rio Turbio, planowane są przez rząd argentyński kolejne zakupy.

Złoża łupkowe

Według amerykańskiej Agencji ds. Informacji Energetycznej (Energy Information Administration - EIA), Argentyna może posiadać trzecie pod względem wielkości zasoby gazu łupkowego na świecie, za Chinami i USA. Według raportów EIA Argentyna posiada drugie co do wielkości złoża gazu łupkowego na świecie w wysokości 22,7 bln m³ gazu oraz czwarte złoża ropy łupkowej szacowane na 27 mld baryłek.

YPF (Yacimientos Petroliferos Fiscales), największy koncern naftowy w Argentynie zajmujący się wydobywaniem, przetwórstwem i dystrybucją ropy naftowej oraz gazu ziemnego został założony w latach 20-tych ubiegłego wieku przez prezydenta Hipolito Yrigoyena. Podobnie jak w większość przedsiębiorstw państwowych za rządów prezydenta Carlosa Menema koncern został sprywatyzowany i w 1993 r. większościowy pakiet jego akcji trafił w ręce hiszpańskiego Repsola za równowartość 13 mld euro. W 2012 roku Prezydent Argentyny, Cristina Fernández de Kirchner, ogłosiła wywłaszczenie YPF i przejęcie przez Argentynę 51% udziałów kosztem hiszpańskiego koncernu Repsol uzasadniając swą decyzję troską o zapewnienie Argentynie niezależności w branży naftowej. Aktualnie 26 % akcji YPF należy do państwa argentyńskiego, 25 % do prowincji argentyńskich na terenie których znajdują się złoża ropy i gazu, 25,46% do argentyńskiej Grupy Petersen, 17,09% do akcjonariuszy mniejszościowych a 6,45% udziałów zachował Repsol.

Hiszpański koncern naftowy Repsol przyjął zaproponowaną mu na początku 2014 r. przez rząd Argentyny ugodę, w ramach której otrzyma 5 mld dolarów jako rekompensatę za nacjonalizację w 2012 r. jego argentyńskiej filii YPF. Wszystkie spory prawne ze stroną argentyńską zostały w ten sposób zakończone.

Prezes YPF, Miguel Galuccio zapowiedział, że do 2017 r. koncern planuje zainwestować 37 mld dol., głównie w eksploatację złóż w łupkach, a dzięki temu zwiększyć o jedną trzecią wydobycie gazu i ropy w Argentynie. YPF poszukuje aktualnie inwestorów i partnerów. W maju 2013 r. podpisał z **Chevron** umowę o wspólnym badaniu, rozpoznawaniu i wydobyciu złóż łupkowych z formacji Vaca Muerta. Amerykanie mają zainwestować łącznie 1,5 mld dolarów, dzięki czemu otrzymają 50 proc. udziałów w argentyńskich złożach łupkowych.

Również niemiecki **Wintershall** i francuski **Total** nawiązały na początku 2013 r. współpracę w celu poszukiwań gazu z łupków Argentynie. Przedsięwzięcie jest rozpisane na 5 lat. W tym czasie Wintershall i Total wydadzą na inwestycje 1,6 mld euro w prowincji Santa Cruz, Tierra del Fuego, Chubut, Neuquen i Salta.

W maju 2013 r. największy na świecie prywatny koncern naftowy, **ExxonMobil** poinformował, że przeznaczy 250 milionów dolarów na inwestycje w Vaca Muerta w prowincji Neuquén. Inwestycjami w argentyńskie łupki zainteresowane są również mniejsze firmy jak amerykańska Apache czy chiński CNOOC.

Wysiłki państwowego koncernu YPF zmierzają do przekształcenia Argentyny z importera w eksportera surowców. Argentyński rząd stworzył specjalny fundusz na rozwój formacji łupkowej. Według rządowych planów Argentyna już za 5 lat ma zaspokajać rosnącą krajową konsumpcję na surowce energetyczne.

Ponadto w okresie od lutego do listopada 2014 roku argentyński rząd planuje ogłosić międzynarodowe przetargi o równowartości 15 mld USD. Mają one dotyczyć następujących przedsięwzięć:

- Budowa 8 elektrowni wodnych o mocy 4.258 MW w 8 prowincjach- szacowany koszt 10 mld USD
- Budowa najwyższej w kraju (wys. 365 m) wieży komunikacyjnej „Torre de Comunicaciones del AMBA”, która przesyłać będzie sygnał cyfrowej telewizji naziemnej dla Buenos Aires i okolic – szacowany koszt inwestycji 517 mln USD
- Program rozwoju zasobów wodnych (woda pitna + nawadnianie) rzeki Deseado w południowej Argentynie, w prowincji Santa Cruz od Andów do Oceanu Atlantyckiego – szacowany koszt akweduktu 5 mld 150 mln USD

Minister Planowania Federalnego i Inwestycji Publicznych, Julio de Vido odbył podróże do Chin, Rosji i Japonii w celu przyciągnięcia potencjalnych inwestorów.

b/ Ochrona środowiska

Wraz z rozwojem górnictwa w Argentynie coraz bardziej podkreślany jest problem ochrony środowiska naturalnego - możliwości wykorzystania doświadczeń i wiedzy polskich firm skupionych wokół projektu Ministerstwa Środowiska „GreenEvo”.

c/ Obronność

Argentyna próbuje odbudować swój przemysł obronny, którego kondycja pozostawia wiele do życzenia. Rząd Argentyny złożył do Kongresu Narodowego projekt budżetu dla Ministerstwa Obrony na 2014 r. wraz z proponowanym programem zakupów uzbrojenia i sprzętu wojskowego w ciągu najbliższych 5 lat. Łącznie na modernizację Sił Zbrojnych przewiduje się kwotę 5 mld USD.

W lipcu 2016 r. delegacja Ministerstwa Obrony Argentyny (Sił Powietrznych) przeprowadziła wizytację zakładów lotniczych PZL Mielec celem zapoznania się z możliwościami zakupu śmigłowców S-70i *Black Hawk* oraz samolotów do transportu pasażersko-towarowego M28 *Skytruck*. Strona argentyńska planuje nabyć:

- w pierwszym etapie, w latach 2018-2020/21 - 20 helikopterów *Black Hawk* (szacowana wartość kontraktu – 500 mln USD; pierwsze dostawy w 2018 r., wielkość dostaw – 5 helikopterów rocznie),
- w drugim etapie – 20 samolotów M 28 *Skytruck*.

Pierwszym latynoamerykańskim użytkownikiem wyprodukowanych w Polsce helikopterów *Black Hawk* (w liczbie siedmiu) pozostaje Kolumbia, których dostawy na rzecz kolumbijskiej armii rozpoczęły się w 2013 r. (wartość dostaw – 180 mln USD). Ponadto, Polskie maszyny służą obecnie w Arabii Saudyjskiej, siłach zbrojnych Meksyku oraz Brunei.

d/ Sektor rolny – maszyny/ urządzenia rolnicze (w tym wykorzystywane w agrolotnictwie), nawozy sztuczne

Sektor rolno-spożywczy jest podstawą argentyńskiej gospodarki i jest rynkiem dynamicznie rozwijającym się. Argentyna jest znaczącym producentem i eksporterem zbóż, mięsa i żywności.

Argentyna jest jedynym krajem na świecie mającym możliwość 10-krotnego wyżywienia swojej populacji własnymi zasobami. Import soi z Brazylii i Argentyny zaspokaja większą część zapotrzebowania UE na białka roślinne konieczne do wyżywienia zwierząt hodowlanych. Możliwości rozwoju argentyńskiego sektora rolno-spożywczego są w zasadzie nieograniczone a jej konkurencyjność pozwala Argentynie utrzymywać wysokie cła eksportowe (do 35 % w przypadku soi).

Sektory związane z branżą, które mogą interesować polskie firmy to dostawa nawozów sztucznych i sprzętu rolniczego. Chcąc wejść na rynek lokalny, polscy producenci powinni jednak rozważyć możliwość podjęcia kooperacji z firmami argentyńskimi, zarówno w zakresie współpracy produkcyjnej jak i organizacji sprzedaży maszyn i serwisu technicznego.

Grupa Azoty Zakłady Azotowe Puławy S.A. coraz silniej zaznaczają swoją obecność na rynku Ameryki Łacińskiej, w tym Argentyny. Według ostatnich statystyk zamieszczonych w branżowych publikacjach prasowych Polska została drugim co do wielkości dostawcą produktu nawozowego - roztworu saletry amonowej i mocznika na rynku argentyńskim. W ostatnim okresie Spółka zawarła kontrakt wieloletni na dostawy nawozów na rynki Ameryki Łacińskiej, w tym Argentyny. W 2013 r eksport do Argentyny wyrobów przemysłu chemicznego wzrósł ponad trzykrotnie w stosunku do roku 2012. I tak na przykład eksport nawozów do Argentyny w 2013 r. wyniósł 17,8 mln USD, podczas gdy w roku poprzednim nie odnotowano eksportu. Biorąc pod uwagę specyfikę sektora wierzymy, że uzyskana pozycja rynkowa zostanie co najmniej utrzymana i znacząco wpłynie na zwiększenie obrotów handlowych pomiędzy Polską a Argentyną.

Uprawy polowe w Argentynie prowadzone są na dużych powierzchniach, więc użycie samolotów znacznie ułatwia prowadzenie zabiegów agrotechnicznych. W Argentynie istnieje około 1000 firm agrolotniczych. Szacuje się, że na tutejszy rynek weszło w ostatnich latach ok. 170 samolotów nowej generacji.

WPHI Buenos Aires jest w stałym kontakcie z przedstawicielami Airbus Military EADS PZL Warszawa-Okęcie w temacie możliwości sprzedaży w Argentynie dwóch typów samolotów produkowanych w PZL Warszawa – Okęcie: PZL 130 Orlik, samolot szkolno-treningowy nowej generacji oraz PZL-106 Turbo Kruk, samolot wykorzystywany w rolnictwie. Kruk jest wysoce ceniony przez miejscowych klientów ze względu na swoje parametry i wysoką skuteczność. Montowany i wyposażony w Argentynie mógłby być przedmiotem dostaw także do innych państw Ameryki Łacińskiej (Costa Rica, Ekwador, Peru, Meksyk). Plan zakłada sprowadzenie do Argentyny w pierwszym roku 5 maszyn, w następnym 10, a począwszy od piątego roku ilość sprowadzanych samolotów miałyby wynieść od 16 do 18 sztuk rocznie.

Zainteresowanie miejscowego rynku wzbudza również „Orlik” - samolot treningowy dla wojsk lotniczych. Samolot mógłby także spełniać ważną rolę w zwalczaniu przemytu narkotyków. Powołana pod koniec 2015 roku nowa administracja Argentyny - państwa, które stało się, niestety, jednym z głównych producentów narkotyków w Ameryce Łacińskiej, wydała walkę z przemytem oraz produkcją środków odurzających.

e/ Kolejnictwo

Kolejnictwo, jego rozwój i modernizacja to tematy od lat zaniedbywane przez krajową administrację. Wszystko, począwszy od szyn i podkładów, po części do taboru oraz sam tabor, zarówno pasażerski, jaki i towarowy, kwalifikuje się do wymiany. W 2012 r. ogłoszono – podobnie jak w przypadku górnictwa, narodowy program modernizacji infrastruktury kolejowej. W ciągu 2-3 lat ma zostać wyremontowanych 1500 km torów (jest to plan minimum, plan

maksimum zakłada remont nawet 6,4 tysiąca km). Modernizacji zostanie poddany również tabor kolejowy zarówno osobowy jak i towarowy.

Polska może zaprezentować interesującą ofertę obejmującą nowy tabor kolejowy oraz części zamienne do taboru kolejowego eksploatowanego aktualnie w Argentynie.

Wszystkie nowe pociągi w Argentynie, w szczególności te służące do transportu osób, sprowadzane są z Chin na bazie podpisanego porozumienia między obu krajami, pozwalającego na ominięcie formalności związanych z ogłaszaniem przetargów. Niemniej jednak, w rozmowach z przedstawicielami administracji, WPHil w Buenos Aires wyczuwa chęć do wprowadzania zmian w nie dofinansowanym i zrujnowanym kolejnictwie Argentyny, w oparciu nie tylko o chińskie doświadczenia.

7. Działania na rzecz rozwoju dwustronnej współpracy gospodarczej

W maju 2005 r. przebywała w Argentynie misja KIG z udziałem 19 firm polskich z różnych sektorów m.in. górnictwa, hutnictwa, ekologii, produkcji kosmetyków, leków, części do maszyn rolniczych, mebli, przetwórstwa spożywczego. W listopadzie 2006 r. podpisane zostało porozumienie między Przemysłowym Instytutem Telekomunikacji z Warszawy i państwowym instytutem INVAP z Argentyny o współpracy w telekomunikacji a zwłaszcza w zakresie radarów dla potrzeb cywilnych i wojskowych.

Niestety, z przekazanych nam przez Wydział Promocji, Handlu i Inwestycji przy Ambasadzie RP w Buenos Aires informacji wynika, że tematy te nie były kontynuowane w latach następnych.

Przy wsparciu Wydziału Promocji Handlu i Inwestycji Ambasady Polskiej w Argentynie, Sekcji Handlowej i Ekonomicznej Ambasady Argentyńskiej w Polsce, Krajowej Izby Gospodarczej oraz Departamentu Promocji i Współpracy Dwustronnej Ministerstwa Gospodarki, w dniu 25 września 2012 r. w hotelu Bristol Le Méridien w Warszawie zorganizowano spotkanie *match-making*owe przedstawicieli samorządu argentyńskiego powiatu Almirante Brown oraz AECl – Stowarzyszenia Przedsiębiorców Handlu Zagranicznego Parku Przemysłowego Almirante Brown z polskimi przedsiębiorcami, któremu przewodniczył Intendent Powiatu Almirante Brown, Pan Darío Giustozzi. Argentyńczycy odwiedzili Polskę w ramach misji do Europy Wschodniej, która swym zasięgiem objęła również Czechy, Słowację oraz Węgry.

W dniach 9-13 kwietnia 2013 r. Minister Beata Stelmach odbyła konsultacje polityczno - gospodarcze w MSZ Argentyny i Urugwaju, połączone z misją polskich przedsiębiorców z sektorów: energetycznego, budowlanego, górniczego, medycznego i spożywczego, zainteresowanych rozpoznaniem rynków i nawiązaniem kontaktów gospodarczych z ww. państwami.

W ramach misji, zorganizowano:

- **Polsko – Argentyńskiego Seminarium Gospodarcze w siedzibie Giełdy Buenos Aires – w trakcie którego** swoją ofertę eksportową zaprezentowały: Bank Gospodarstwa Krajowego (zwracając szczególną uwagę na korzyści kredytowe dla importerów polskich towarów); Balton (prezentując wysokiej klasy sprzęt medyczny); Energa (przedstawiając swoje nastawienie projekty w zakresie energii odnawialnych), Fasing (podkreślając, poza korzyściami z eksportu, znaczenie wymiany technologicznej i *know – how* oraz projektów nastawionych na badania i rozwój); Lotos oraz Orlen (wskazując swoje zainteresowanie wydobywaniem gazu łupkowego i wspólne priorytety obu krajów w tej dziedzinie); Polish Vodka Association oraz Polskie Pracownice Konserwacji Zabytków.
- **Spotkanie polskich spółek sektora energetycznego (Lotos, Orlen i Energa), w siedzibie przedsiębiorstwa YPF (Yacimientos Petrolíferos Fiscales)** z udziałem Prezydenta i CEO Spółki, Miguela Gallucio. Spółka YPF, posiadająca ponad 35% udziału w argentyńskim rynku gazu i ropy, jest aktywnie zaangażowana w poszukiwanie niekonwencjonalnych złóż węglowodorów, a od 1 marca br. rozpoczęła produkcję gazu z łupków (Vaca Muerta - El Orejano X-2). Ożywiona debata nt. potencjalnych obszarów współpracy została poprzedzona prezentacjami działalności reprezentowanych firm oraz gospodarzy.
- **Spotkanie z Sekretarzem ds. Górnictwa, Panem Jorge Mayorałem**, w trakcie którego omówiono m.in. stan współpracy polsko-argentyńskiej w sektorze górnictwa oraz dotychczasowe przykłady obecności polskich firm na rynku argentyńskim (Kopex, Bumar Łabędy). Aktywna polityka argentyńskiego rządu zaowocowała obserwowanym od 2003 r. wzrostem znaczenia górnictwa i nakładów finansowych na ten sektor, co stwarza nowe możliwości polsko-argentyńskiej współpracy. W chwili obecnej w argentyńskie

górnictwo zainwestowało już ponad 25 inwestorów zagranicznych z 5 kontynentów (m.in. USA, Kanada, Australia, Meksyk, Brazylia, Chiny, Francja). Pomimo faktu częstego przyznawania pierwszeństwa rodzimym firmom, istnieje możliwość samodzielnego wejścia na rynek spółek zagranicznych lub zakładania *joint-venture* z firmami lokalnymi. Sekretarz Mayoral pozytywnie odniósł się do propozycji Min. Beaty Stelmach spotkania z polskimi firmami, które wezmą udział w Międzynarodowych Targach Górniczych ARMINERA 2013 w Buenos Aires (7-9 maja br.) Z uwagi na mniejszy niż w Polsce udział węgla w miksie energetycznym Argentyny, podkreślono **możliwość dwustronnej współpracy w obszarze wydobywania także innych surowców, jak np. potasu, czy litu**. W tym kontekście, strona polska poprosiła o przygotowanie kompleksowej oferty współpracy dla polskich spółek sektora wydobywczego. Sekretarz Mayoral z zadowoleniem przyjął zaproszenie Min. Beaty Stelmach do wizyty w Polsce z udziałem firm argentyńskich połączonej z wizytą studyjną w polskich spółkach z branży górniczej.

- Spotkanie **Dyrektora Departamentu Wspierania Eksportu Banku Gospodarstwa Krajowego (BGK) z dyrektorem banku Banco Ciudad** (m.in. wiceprezes, Juan E. Curutchet). Rozmowy dotyczyły wymiany informacji nt. promocji małych i średnich przedsiębiorstw oraz poszukiwań firm budowlanych specjalizujących się w budownictwie mieszkalnym i socjalnym. W Argentynie istnieje duże zapotrzebowanie na firmy (także zagraniczne), stosujące nowoczesne i przede wszystkim tanie technologie. Przedstawiciel Banco Ciudad podkreślał, że w Argentynie stosuje się drogie i przestarzałe technologie, stąd możliwość współpracy dla polskich spółek.
- Podczas spotkania **Lotosu i BGK z Dyrektorem Generalnym Total Austral S.A.**, p. Javierem Rielo dokonano prezentacji firm Total i Lotos oraz wymiany doświadczeń i planów dotyczących wydobywania ropy w szczególności *off-shore*. Total Austral S.A., należąca do grupy Total Lubrifiants ELF, jest jednym z największych koncernów zajmujących się wydobywaniem i przerobem ropy naftowej oraz sprzedażą hurtową i detaliczną produktów naftowych. Dyrektor Generalny podkreślił, że nie wolno zapominać Argentyny - należy mieć na uwadze jej bogactwa naturalne i być obecnym na jej terytorium. Pozytywnie odniósł się do zorganizowanej wizyty i promocji Polski w Argentynie podkreślając potencjał współpracy, zwłaszcza w sektorze wydobywczym i energetycznym
- Prezesi Energa S.A. oraz Energa Invest odbyli **wizytę studyjną oraz rozmowy z kierownictwem Itaipu**, drugiej największej elektrowni wodnej na świecie, w kontekście planów budowy przez grupę Energa drugiej elektrowni wodnej na Wiśle.
- **Spotkanie w urugwajskim MSZ**. Konsultacje polityczno – ekonomiczne przebiegły w niezwykle konstruktywnej atmosferze. Omówiono stosunki bilateralne, ze szczególnym uwzględnieniem możliwości rozwoju współpracy kulturalnej i gospodarczej. Rozmówcy uznali, że wizyty wzajemne sprzyjają zacieśnianiu relacji gospodarczych i politycznych dlatego Min. B. Stelmach zaprosiła Min. R. Conde, a także Ministra Spraw Zagranicznych Urugwaju Luisa Almagro do złożenia wizyty w Polsce. **Dużo uwagi poświęcono możliwościom współpracy w zakresie restauracji zabytków** (dla przykładu w Pałacu Kongresu w Montevideo znajdują się elementy drewniane z Polski). Obie strony wyraziły chęć podpisania porozumienia w zakresie renowacji zabytków. Obowiązująca umowa o współpracy kulturalnej i naukowej stanowi odpowiednią podstawę prawną do podpisania takiego porozumienia (oraz innych z zakresu współpracy naukowo-technologicznej). Partnerzy urugwajscy podkreślali aktywność Polski na festiwalach kulturalnych organizowanych w kraju. Chcieliby również zainteresować Polskę swoim dorobkiem kulturalnym (poprzez realizację wizyt studyjnych lub organizację wydarzeń kulturalnych towarzyszących przyszłym wizytom oficjalnym przedstawicieli Urugwaju w Polsce). Ważną część spotkania poświęcono **tematom gospodarczym**.

Notatkę przygotował: Daniel Staniszewski
Departament Współpracy Międzynarodowej
Ministerstwa Rozwoju
Listopad 2016 r.,